

Legal Aid Network

ဥပဒေ အထောက်အကူပြုကွန်ရက်

Email:- legalaidnetwork@gmail.com

website:- legalaidnetwork.org

တိုင်းရင်းသားတပ်ပေါင်းစု အသစ်ဖွဲ့ စည်းရန် ကြိုးပမ်းမည့်အစား ဥပဒေစိုးမိုးရေးတည်ဆောက်နိုင်ရန်အတွက် ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအခြေခံတွင် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တပ်မတော် ပေါ်ထွန်းလာရေးကိုသာ အားစိုက်ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းခြင်း

ညီညွတ်သော တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ ဖက်ဒရယ်ကောင်စီကဲ့သို့ တပ်ပေါင်းစု ပေါ်ပေါက်လာရေး စီစဉ်နေကြောင်း NCA လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော ၁၀ ဖွဲ့ စည်းပေါင်းထားသည့် PPST ခေါင်းဆောင်တဦး၏ ထုတ်ဖော်မှုကို လေ့လာရသည်။¹ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိအခြေအနေသည် နိုင်ငံရေးပြဿနာကို နိုင်ငံရေး အရ ရှင်းမည်ဟု ကြွေးကြော်ဖြေရှင်း၍ ရသည့်ခေတ်မဟုတ်တော့။ ဥပဒေစိုးမိုးရေးအခြေခံကို တကယ်တန်း တည်ဆောက်၍ ဖြေရှင်းရမည်ဖြစ်သည်။ CRPH က ပြောသကဲ့သို့ စစ်ခေါင်းဆောင်များနှင့် စေ့စပ်ဆွေးနွေး² ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်း၍လည်း မရနိုင်တော့။ မြန်မာစစ်တပ်၏ ရပ်တည်မှုအတွက် အဆုံးအဖြတ်ပေးနိုင်သည့် စစ်ခေါင်းဆောင်များ အားလုံးနီးပါးသည် နိုင်ငံတကာဥပဒေစံထားချက် Peremptory norm of *Jus Cogen* အခြေခံအရ အရေးကိုယူရမည့် နိုင်ငံတကာပြစ်မှုကြီးများ ကျူးလွန်ထားသူများဖြစ်သည်။ ဥပဒေစိုးမိုးရေးကို တည်ဆောက်နိုင်ရေးအတွက် ၎င်းတို့ကို ဖမ်းဆီးပြီး အရေးယူကို ယူရမည်ဖြစ်သည်။ မြန်မာစစ်တပ် ဖွဲ့စည်းမှု (Institution) တခုလုံး ဖျက်ပြီး ဖက်ဒရယ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်အညီ ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စု တပ်မတော်တရပ် ဖွဲ့စည်းပေါ်ပေါက်လာစေရေးသာ တခုတည်းသော လမ်းကြောင်းဖြစ်သင့်သည်။ ယင်း နောက်ခံများမှနေ၍ အောက်ပါအတိုင်း သုံးသပ်တင်ပြပါသည်။

၁။ အထက်ပါ PPST ခေါင်းဆောင်တဦး၏ ပြောကြားချက်အရ CRPH က ထုတ်ပြန်သော ပဋိညာဉ် စာတမ်းအား ကြိုဆိုခြင်းသာဖြစ်သည်။ ထောက်ခံခြင်း မဟုတ်ကြောင်း သိရသည်။ မြောက်ပိုင်းရှိ NCA လက်မှတ်ထိုးမထားသော မည်သည့် ခုခံစစ်ဆင်အဖွဲ့အစည်းတခုတလေကမျှလည်း ယင်းစာတမ်းအား ထောက်ခံကြောင်း ထုတ်ဖော်သံမကြားရ။ သို့ဖြစ်၍ CRPH ကိုယ်တိုင်သည် ယင်းစာတမ်း၏ မခိုင်မာမှုကို ပြန်လည်သုံးသပ်သင့်သည်။ CDM လှုပ်ရှားမှုကြီးအတွင်းအနာဂတ်မျိုးဆက် အညွန့်အဖူးကလေးများ၏ အသက်များတဖျောက်ဖျောက် ကြွေလွင့်နေမှုများအား အချိန်မီ တားဆီးနိုင်ရန်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ များအပေါ် အခြေခံပြီး အားကောင်းသည့် စုဖွဲ့မှုကြီးပေါ်လာရန် အမြန်ဆုံးလိုအပ်လျက်ရှိသည်။ သို့ဖြစ်၍ ပဋိညာဉ်စာတမ်းအစား ဖက်ဒရယ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (ဒုတိယမူကြမ်း) အား ယာယီ အတည်ပြုခြင်း၊ ကြားကာလမူကြမ်းတရပ်ရပ်အား အတည်ပြုခြင်းလမ်းကြောင်းသို့ ပြန်လည်ဦးတည်ရန် တိုက်တွန်းအပ် ပါသည်။

¹ Myanmar Now: တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်များ တပ်ပေါင်းစု ဖွဲ့ နိုင်ရန် စီစဉ် <https://www.myanmar-now.org/mm/news/6398>

²https://burma.irrawaddy.com/opinion/interview/2021/04/04/240351.html?fbclid=IwAR1uDo3DYQTKq1dutgiHVtbL0aYm5xSgGlrB2iK_1xAkatzcgdnLcx6P-Pg

၂။ အထက်ပါ PPST ခေါင်းဆောင်က PPST စုဖွဲ့မှုထက် ပိုမိုအားကောင်းသည့် UNFC ကဲ့သို့သော စုဖွဲ့မှုသို့ တက်လှမ်းရန် စတင်နေပြီဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုလာပြန်သည်။ ၎င်းခေါင်းဆောင်ပါဝင်သော အဖွဲ့အစည်း နှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းတခုသည် NCA လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးနောက်³ UNFC မှ စွန့်ခွာ ခဲ့သည်။ အလားတူ အခြားအဖွဲ့အစည်းတချို့ပါ စွန့်ခွာ မှုများရှိလာသောအခါ UNFC ရပ်ဆိုင်းသွားခဲ့ရသည်။ ယခုတစ်ခါ UNFC ကဲ့သို့အဆင့်ရှိသည့် အဖွဲ့အစည်းမျိုး ဖွဲ့စည်းဦးမည်ဟု ဆိုလာပြန်သည်။ တိုင်းရင်းသား ခုခံစစ်ဆင်အဖွဲ့များ၏ နိုင်ငံရေးမတည်ငြိမ်အောင် ၎င်းတို့စိတ်ထင်သလို ပြုခဲ့ကြသည်။ ထွက်ခြင်သလို ထွက်၊ ဝင်ခြင်သလိုဝင် လုပ်နေခဲ့ကြသည်။ စစ်မှန်သော ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးကို လိုလားမြော်မှန်းလျက် ရှိသော ပြည်သူလူထု၏ မြော်မှန်းချက်အား ထိပါးစေခဲ့ကြသည်။ PPST သည် တဘက်တွင် NCA လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် လမ်းကြောင်းကို အတိအကျ မစွန့်လွှတ်သေး။ အခြားတဘက်တွင် UNFC လိုမျိုး တပ်ပေါင်းစု ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရေး ဟူသည်ကို ထုတ်ဖော်လာပြန်ပြီ။ လူထုအနေဖြင့် နိုင်ငံရေးအရ ယုံကြည်နိုင်ဘွယ်မရှိ။

၃။ UNFC တပ်ပေါင်းစု စုဖွဲ့မှုအောက်တွင် ဖက်ဒရယ်တပ်မတော် တည်ထောင်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့မှုကို တန်ဖိုးထားရမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင်အောင်မြင်သည့် အတိုင်းအတာအထိ မရောက်ခဲ့။ ယင်းမှာ ကြိုးပမ်းသည့်ခေါင်းဆောင်များညံ့ဖျင်းခြင်းကြောင့်မဟုတ်။ တပ်ပေါင်းစု၏ သဘာဝ ကို မကျော်နိုင်ခြင်း ကြောင့် ဖြစ်သည်။ တပ်ပေါင်းစု ဟူသည်မှာ အဖွဲ့ဝင်အဖွဲ့အစည်းများ၏ သဘောထားက အဓိကဖြစ်သည်။ မူရင်း အာဏာမှာ ၎င်းတို့ထံတွင် ရှိသည်။ တပ်ပေါင်းစုတွင် ဦးဆောင်လျက်ရှိသော ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင် များတွင် မရှိ။ တပ်ပေါင်းစု က အဖွဲ့ဝင်အဖွဲ့အစည်းတခုခြင်းစီအပေါ် အရေးမယူနိုင်။ ဥပဒေစိုးမိုးရေး သဘောအရ အတင်းအကြပ်ပြုပိုင်ခွင့် အခွင့်အာဏာ (Enforcement Power) ကို မကျင့်သုံးနိုင်ခဲ့။

၄။ မကောင်းကျိုးအဖြစ် ဖက်ဒရယ်တပ်မတော်စစ်ဦးစီးအဖွဲ့၏ အမိန့်ပေးစနစ် (Chain of Command) ခိုင်ခိုင်မာမာမရှိခဲ့။ အထက်အမိန့်ကို လိုက်နာလိုက် လိုက်နာကြသည်။ မလိုက်နာပါက မည်ကဲ့သို့မျှ ထိထိရောက်ရောက် အရေးယူနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့။ သို့ဖြစ်၍ ဖက်ဒရယ်တပ်မတော်အတွင်း ဥပဒေစိုးမိုးမှုကို မတည်ဆောက်နိုင်ခဲ့။ အလားတူပင် အဖွဲ့ဝင် အဖွဲ့အစည်းများ အချင်းချင်းအကြားတွင် နယ်မြေ၊ အခွန် ကောက်ခံခြင်း၊ စစ်သားစုဆောင်းခြင်း အစရှိသည့် အငြင်းပွားမှုများရှိလာသော အချင်းချင်းညှိနှိုင်းဖြေရှင်း၍ ရလျင်ရ၊ မရပါမူ လက်နက်ကိုင်စွဲ တိုက်ကြပြန်သည်။ ယင်းတို့မှာ ပြည်တွင်းစစ် နှစ်ခုနှစ်ဆယ်ကျော် သမိုင်း တွင် အကြိမ်များစွာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့အချင်းချင်းအတွင်း ဥပဒေစိုးမိုးရေးအခြေခံကို မတည်ဆောက်နိုင်ခဲ့။

၅။ သို့ရာတွင် ၂၀၂၁ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁) ရက် စစ်တပ်ကအာဏာသိမ်းပြီးနောက် အစိုးရနေရာတွင် ယူခဲ့သည့် NLD ကိုယ်တိုင်ပါ ဘဝပျက်ခဲ့သည့် ရက်အထိ တိုင်းရင်းသားခုခံစစ်ဆင်အဖွဲ့အစည်းများ အကြားတွင် အခြားနည်းလမ်းမရှိ။ တပ်ပေါင်းစု ဖွဲ့စည်းပြီးတိုက်ခြင်းသည်သာ အမြင့်ဆုံးနည်းလမ်း ဖြစ်ခဲ့သည်။ ယင်းနည်းလမ်းကို အမျိုးမျိုးကြိုးစားဖော်ဆောင်ခဲ့သည့် တိုင်းရင်းသားခုခံစစ်ဆင် အဖွဲ့အစည်း များ၏ သတ္တိ၊ စိတ်ဓါတ်၊ ဇွဲ၊ အနှစ်နာခံမှုနှင့် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု အဝဝ အား အသိအမှတ်ပြုရပါမည်။ သို့ရာတွင် ယခု အချိန်တွင်မူ ယင်းနည်းလမ်းကို ပြန်လည်အသက်သွင်းစရာမလိုတော့။ ယခု CRPH က ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေး လမ်းကြောင်းအား ကမ်းလှမ်းလာနေပြီဖြစ်သည်။ လက်ခံ နိုင်လောက်သည့် တန်ဖိုးသဘောတရားများလည်း တွေ့နေရပြီဖြစ်သည်။ လက်တွေ့ဘယ်လို တည်ဆောက်မည်နည်း ဟူသည့်အပေါ်တွင်သာ အငြင်းပွားနေခြင်းဖြစ်သည်။

၆။ CRPH ကိုယ်တိုင်သည်လည်းကောင်း၊ တိုင်းရင်းသားခုခံစစ်ဆင် အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးသည် လည်းကောင်း မိမိတို့ကိုယ်ကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအောက်သို့ အပ်နှံကြရန် တာဝန်ရှိပါသည်။ အထူး

³ <https://www.irrawaddy.com/opinion/guest-column/will-united-nationalities-federal-council-dissolve.html>

သဖြင့် PPST အဖွဲ့ဝင် အဖွဲ့အစည်းများအနက် အများစုကြီးမှာ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ (ဒုတိယမူကြမ်း) ကို ပြုစုရာ၌ ပါဝင်ခဲ့ကြသည်။ ဦးဆောင်ခဲ့ကြသည်။ သို့ဖြစ်၍ ယခုကဲ့သို့ အခွင့်အလမ်းရနေသည့်အချိန်တွင် ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအား ယာယီအတည်ပြုကျင့်သုံးသင့်သည့် အချိန်ရောက်ပြီဖြစ်သည်။ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ဖက်ဒရယ် တပ်မတော်ဖွဲ့စည်းနိုင်ရေး ကျောရိုး များလည်း အခိုင်အမာပါရှိနေပြီးဖြစ်သည်။ အမိန့်နာခံမှုကို လက်တွေ့ကျင့်သုံးနိုင်ရေး၊ လိုအပ်သော ရုပ်ဝတ္ထု၊ လက်နက်ခဲယမ်း၊ စစ်သုံးပစ္စည်း၊ ဆေးဝါး အစရှိသည်တို့အတွက် လိုအပ်သည့် ငွေကြေးနှင့် ထောက်ပံ့မှုများ ပုံမှန်စီးဆင်းနိုင်ရေးအတွက် ကြားကာလဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတရပ်တွင် ထည့်သွင်း ပြဌာန်း နိုင်သည်။

၇။ အထက်ပါ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ နှစ်ရပ်ရှိပြီဆိုပါက ယင်းတို့အပေါ်အခြေခံပြီး ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စု တပ်မတော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေတရပ်ကို အမြန်ဆုံးပြဌာန်းရပါမည်။ ထို့နောက်တွင် ဖက်ဒရယ် တပ်မတော် စစ်ဦးစီးအဖွဲ့၏ အမိန့်ကို မလိုက်နာပါက မည်သည့် အမျိုးသားတပ်၏ တပ်ဗိုလ်၊ တပ်သား ကိုမဆို စစ်ခုံရုံးတင်ပြီး အပြစ်ပေးအရေးယူနိုင်သည်။ အဖွဲ့အစည်းများအချင်းချင်းအကြားတွင် နယ်မြေ၊ အခွန် ကောက်ခံခြင်း၊ စစ်သားစုဆောင်းခြင်း အစရှိသည့် အငြင်းပွားမှုများရှိလာပါက ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းခွင့် ရှိသည်။ သို့သော် တဘက်ဘက်က လက်မခံ၊ ညှိနှိုင်းဖြေရှင်း၍မရပါက သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ် တခုခုအတွင်း ရှိနေလျှင် ပြည်နယ်တရားရုံး၊ ပြည်နယ်နှစ်ခု ဆက်စပ်နေသော နေရာများတွင် ရှိနေပါက ဖက်ဒရယ် တရားရုံး အစရှိသည့် တရားရုံးများ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အပြီးသတ်နာခံသွားကြစေရန် ဖြစ်သည်။ မနာခံပါက ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုရဲတပ်ဖွဲ့ သို့မဟုတ် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတပ်မတော်၏ အရေးယူခြင်းကို ခံကြ ရမည် ဖြစ်သည်။

ဤနည်းဖြင့်သာ ဥပဒေစိုးမိုးရေးအခြေခံကိုတည်ဆောက်ပြီး စစ်အာဏာရှင်စနစ်အား အပြီးတိုင် ချေမှုန်း တိုက်ပွဲဝင်သွားရန် ပန်ကြားပါသည်။

ဥပဒေအထောက်အကူပြုကွန်ရက် **ဧပြီလ (၅) ရက် ၂၀၂၁ ခုနှစ်။**
အသေးစိတ်သိရှိလိုလျှင် ဆက်သွယ်ရန်

Mr. Aung Htoo, M.A (Human Rights) R.L., Human Rights Lawyer
Program on Teaching Human Rights Law, Columbia University, New York, USA.
Founder of Legal Aid Network (LAN) and Principal of Federal Law Academy
E.mail: legalaidnetwork@gmail.com
Website: legalaidnetwork.org
Tel: (46) 76 1156 215

Mr. Adalgiso Montinari: M.A Conflict Studies and Human Rights, University of Utrecht, The Netherlands.
Senior Researcher & Program Facilitator - Legal Aid Network (LAN)
E.mail: legalaidnetwork@gmail.com

Mr. Kyaw Kyaw, B.Sc (Geology)
Strategy & Policy Consultant
Legal Aid Network (LAN)
E.mail: kyawkyaw@legalaidnetwork.org

Ms. Lu Awng (LL.B, B.A Com Arts)
Advocacy Coordinator, Legislative Assemblies
Legal Aid Network (LAN)
Email: lu.awng@legalaidnetwork.org

Ms. Ja Nu Pan (LL.B, LL.M, Ph.D)
Advocacy Coordinator for Legal and Constitutional Campaign
Legal Aid Network (LAN)
E.mail: janupan@legalaidnetwork.org

Mr. Lahpai Naw San (LL.B, D.L)
Advocacy Coordinator to Ethnic Resistance Organizations
Legal Aid Network (LAN)
E.mail: lahpai.nawsan@legalaidnetwork.org

Ms. Roi San Awng (LL.B, DBL, DML)
Advocacy Coordinator to National Legal Communities
Legal Aid Network (LAN)
E.mail: roisanawng@legalaidnetwork.org